

hvorpaa man har troet at kunne modtvere Tilstrømningen, er igjennem Capitalen, og der have Næringsfrihedens Modstandere opstillet Exempler udenlandsfra, men jeg skal tillade mig at bevise, at de Exempler, der ere hente fra Erfaringer i Udlandet, aldeles modsætte bevise Rigtigheden af det nuværende Laugsvæsen. Man har især holdt sig til de Tilstande, der ere komne frem i Preussen siden Forordningerne af 1810 og 9. Februar 1849; jeg skal ikke her gaae videre ind paa, at der jo aldrig har været Næringsfrihed i Preussen — det har kun været Næringsfrihed med stor Modifikation — og jeg skal heller ikke gaae ind paa, hvad Grunden kan have været til, at man der til en vis Tid kunde føre en saa stor Klage over det Bestaaende, men jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa Tal, dem kan man ikke slaae af Marken, det er en Umulighed — og disse Tal ere hentede fra Beretninger, der ere offentliggjorte af det statistiske Bureau i Preussen, hvor man dog maa kjende Forholdene. Det hedder i den Beretning, hvortil jeg figter, at før Forordningen af 9de Februar 1849 udkom, forholdt Antallet af Haandværkere sig til Befolkningen som 1 til 17,34, men efter den Tid, da Næringen er bleven mere indskrænket, da man planmæssig har søgt at forhindre Folk fra at strømme til Næringen, er Haandværkeres Antal desuagtet steget, ikke alene i Forhold til Befolkningen, men saameget mere, at der nu i Preussen er en Haandværker paa 16,89 Mennesker, det vil altsaa sige, at efterat Næringstvangen er indført, som man maaskee kan kalde det, er Haandværkeres Antal i Forhold til Folkemængden steget med 3 pCt., eller med 30,000 flere, end det efter den stigende Folkemængde skulde være steget med. Det er nu blot eet Exempel paa, hvor urimelige flere af de Ytringer ere, der have været fremsatte angaaende denne Sag. Et andet Exempel kunne vi tage fra Baiern, det vil sige det „zünftige“ Baiern, Ostbairern, og see, hvorledes Forholdet stiller sig der. Imedens der i Preussen paa 17,34 Mennesker var een Haandværker, er der i Baiern een Haandværker af hver 14 Mennesker, det er i Forhold til Folkemængden 24 pCt. flere Haandværkere, end der var i Preussen — jeg beder stadig at lægge Merke

til, at jeg her taler om Ostbairern, ikke om Rhinbairern. Det er nu en meget bekendt Sag, at i den Deel af Baiern, der ligger vestfor Rhinen, det gamle Pfalz, der tidligere hørte til Frankrig, er der Næringsfrihed; lad os nu gjøre en Sammenligning imellem den Deel af Baiern, der har Næringsfrihed, og den, der ikke har den. Thi dersom det er Tilfældet, at Næringsfriheden bringer større Tilstrømninger blandt Haandværkerne, saa maatte der netop være langt flere Haandværkere i Rhinbairern end i Ostbairern; men naar man gennemgaaer de officielle statistiske Data, da vil man finde, at der i Ostbairern er 100 Næringsdrivende — jeg taler ikke om Haandværkere, men om Næring overhovedet — paa 1660 Mennesker, hvorimod der i Rhin-Baiern kun paa 1687 Mennesker er 100 Næringsdrivende, det vil altsaa sige, at i det „zünftige“ Baiern er der en Tilstrømning af $1\frac{1}{2}$ pCt. mere til Næringen end i det ikke „zünftige“ Baiern. Lige vi nu et andet Exempel — jeg vil her blot holde mig til tyvste Exempler, uden at berøre Forholdene i England og Frankrig — gaae vi til et andet Sted, t. Ex. Churhesen, hvor Forholdene ere vel kendte, hvor der hersker et Laugsvæsen med stærke Baand, saa vil man finde, at medens Forholdet i Preussen var 1:17 $\frac{1}{2}$, saa var Forholdet samtidig i Churhesen 1:15, det vil altsaa sige, at der forholdsviis var over 15% flere Haandværkere i Churhesen end i Preussen. Dette troer jeg maa være tilstrækkeligt til at bevise, hvor falsk den Sætning er, at der vil blive en stor Tilstrømning der, hvor Næringen er fri. Jeg vil dog imidlertid tillade mig at anføre et Exempel, som er endnu mere slaaende — jeg vil ikke tale om Nassau, hvor Laugene hævedes 1819 og hvor man aldrig har hørt, at der dertil har været nogen stor Tilstrømning — men der er et Land, nemlig Hesses-Darmstadt, der er saa underlig filllet, at dets sydvestlige Deel atter er deelt i to Dele, som jeg vil betegne ved Hesses-Darmstadt vest og øst for Rhinen; den Deel, der ligger vest for Rhinen, har Næringsfrihed, hvorimod de, der boe østeraf, ere bundne. Sæt nu, at det var Tilfældet, at Næringsfriheden altid fremkalder store Tilstrømninger,